

Referat af brugerrådets møde d. 8. maj 2014

Til stede var: Hans Gemælle (HG), Otto Hansen (OH), Finn Søndergaard (FS), Thorkild Danielsen (TD), Carl Erik Hjortshøj (CEH), Mogens Overballe (MO), Jørgen Ørgaard (JØ), Peter Brostrøm (PEB) og Jan Højland (JGH – referent).

Brugerrådet mødtes ved Hohøj sydøst for Mariager. Naturstyrelsen (NST) ejer her et par mindre arealer henholdsvis vest og øst for Hohøj. Selve Hohøj ejes ikke af styrelsen.

Da der i brugerrådet er en del nye medlemmer startede man lige med en kort præsentation. PEB fortalte kort om brugerrådets sammensætning og rådets virke. Se link til den generelle beskrivelse af brugerrådene ved NST: <http://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/skovbrug/statsskovene/borgerinddragelse/brugerraad/>

Dagens tema er partnerskaber mellem NST og brugerne af arealerne. Vi har de sidste par år ændret politik for at kunne blive ved med at tilbyde nye og tidssvarende publikumsfaciliteter – trods omfattende nedskæringer. Partnerskaber har en række fordele frem for den traditionelle praksis, hvor ansatte i styrelsen har bestemt hvad og hvor der skulle etableres af faciliteter på styrelsens arealer. Med partnerskaberne opnår vi en langt højere grad af overensstemmelse mellem brugere og tilbud. Sådan at forstå, at partnerskaberne oftest opstår ved at en beboerforening eller anden forening kommer med et forslag til etablering eller udvikling af en facilitet. Oftest har foreningen mulighed for at søge ekstern finansiering – hvilket er en væsentlig præmis for at projektet kan lykkes.

Vi vil gerne benytte dagen til at høre brugerrådet om erfaringer med partnerskaber og få eventuelle synspunkter til partnerskaber. Er der eksempler på at partnerskaberne efterlader andre brugere i problemer? Eller har partnerskaberne givet større muligheder for udfoldelser?

Partnerskabet ved Hohøj mellem Mariagerfjord Kommune og NST er ganske enkel, idet kommunen driver rengøringen af toilet og udstillingslokalet, NST har bekostet istandsættelsen og den fortsatte vedligeholdelse af det lille hus med udstillingen. Selve udstillingen blev etableret af Århus Amt.

Efter at brugerrådet havde bestaget Hohøj, tog rådet videre til Mosely 5 km syd for Mariager.

Partnerskabet ved Mosely mellem forskellige brugere og NST har afstedkommet et lokalt brugerråd – en forening, der styrer alle de forskellige aktiviteter som udfolder sig på arealet. Mosely var en ejendom uden arvinger og derfor overtog Staten, dvs. NST, ejendommen. NST forærede Friluftsrådet i 2002 brugsretten på ejendommen med henblik på at oprette lokalt brugerstyret friluftsliv. Friluftsrådet fik etableret et lokalt brugerråd og efter 10 års succesfuld virke blev brugsretten af Friluftsrådet leveret tilbage til NST, som dog valgte umiddelbart at overlade driften til det lokale brugerråd - foreningen.

På Mosely har foreningen er etableret en bålhytte samt nogle shelters. Foreningens formand, Fritz Killian oplyste at der hverken er konflikter mellem de forskellige brugere eller problemer med uhensigtsmæssig brug af området.

Partnerskabet fremdrages ofte som model for et vellykket partnerskab med inddragelse af frivillige i planlægning og drift af et offentligt areal.

Partnerskab ved Nordre Fælled i den nordlige del af Randers. Her har NST overdraget "viceværtsfunktionen" for det meget bynære areal til partnerskabet, der består af Randers Produktionshøjskole (RPH), Bysekretariatet, Randers Kommune, Nordre Fælleds Venner og Naturstyrelsen. Den daglige drift er uddelegeret til RPH, mens alle nye tiltag, såsom etablering af diverse småhuse og aktivitetsfaciliteter skal præsenteres for partnerskabet til fælles beslutning. I det års tid partnerskabet nu har fungeret, da er der etableret et par nye aktivitetstilbud ved naturlegepladsen, der er iværksat en større oprydningskampagne på arealet, der er søgt midler til etablering af en bålhytte, et nyt indgangsportal i form af en kæmpemyre. Der er søgt om midler til en naturvejlederstilling, der er forankret ved RPH, men med virke på Nordre Fælled. Så der sker en masse spændende ting på og omkring arealet.

Set fra Naturstyrelsens stol, er dette samarbejde en meget spændende model, der helt sikkert vil søgt efterlignet andre steder, både på enheden og på andre enheder.

I forbindelse med Brugerrådets drøftelse med repræsentanter fra hhv. Produktionshøjskolen (RPH) og Bysekretariatet blev der fra medlemmer af Brugerrådet spurgt disse to parter erfaringerne fra samarbejdet med Naturstyrelsen. Begge parter oplyste at det havde været helt gnidningsløst og meget inspirerende. Naturstyrelsen kunne supplere med ros til ikke mindst Bysekretariatets arbejde med at skabe lokalt ejerskab ved beboere og brugere gennem skabelsen af en venneforening.

Selve mødet ved Parkcaféen i Nordbyen:

1) Orientering fra NST, Kronjylland (KJY)

KJY er nu blevet en noget større enhed idet vi har fået ca. 25 nye kolleger fra det tidligere Miljøcenter Århus. Det har været en berigelse for funktionærgruppen på KJY, idet vi er blevet en meget større arbejdsplads med nye spændende kolleger og dermed også en ny kultur.

Siden sidste møde har vi fået både ny minister og ny direktør.

Miljøminister, Kirsten Brosbøl har besøgt KJY i marts, hvor PEB havde mulighed for at introducere ministeren for diverse aspekter af skovbruget, herunder naturnær skovdrift, muligheder for publikum og beskyttelse af natur- og kulturværdier mv.

NST har per 1. april fået *ny direktør, Hanne Kristensen*. Der er formet en ny direktion med udskiftninger blandt vicedirektørerne. Direktionens nye vision ventes præsenteret efter sommerferien.

Ang. Driften så forventer vi at der til efteråret fremlægges et *nyt nationalt skovprogram*, om det giver anledning til nye tiltag i driften af vore arealer, kan vi ikke vide før end vi har set programmet.

HG: Hvordan er økonomien i skovdriften – også efter der er omstillet til grøn drift?

PEB: For så vidt angår nåletræ, så er vi på KJY relativt hårdt ramt af de seneste storme (*Allan og Bodil*). Heldigvis holder priserne sig på et rimeligt niveau, men vi har fået et hugststop og skal nu se at få ryddet op efter seneste storm. En del af nåletræet går til energi – her er efterspørgslen heldigvis støt stigende. Løvtræ er en anden situation – her er priserne helt i bund.

FS: Erstatninger for stormfald gælder det kun for private arealer?

PEB: Staten er selvforsikrende – men det er før set at Finansministeriet har afhjulpet situationen med f.eks. at overføre overskuddet efter stormfaldet fra et år til de næste år.

HG: Hvordan er det med årstilvækst og årshugst – er der balance?

PEB: Data viser at der er en årlig nettotilvækst ikke alene for den stående træmasse men også for andelen af det døde ved i skovbunden – hvilket er nok så vigtig når vi taler om biologisk mangfoldighed.

FS: Kørespor! Hvad gør man når de er spærret af stormfald?

PEB: Vi har ryddet hovedveje – resten kommer når vi får skovningsmaskinerne til KJY. De arbejder på højtryk i vest.

TD: Skovrejsning – sker der en forøgelse af skovarealet?

PEB: Målet er at fordoblet skovarealet i Danmark inden for en trægeneration. Her har vi nået ca. 20% af målet. Skovrejsning sker typisk i forbindelse med sikring af vandforsyningsområder. Modellen har været at vandforsyningsselskaberne køber jorden og NST sikrer tilplantningen og overtager efterfølgende arealerne.

OH: De har været bedre til at rejse skov nede omkring Silkeborg. Min. 50% af de indkøbte arealer er åbne naturtyper. Er det ikke rigtig at I er pålagt at få flere forpagtningsindtægter.

PEB: Vi skal jo altid optimere driften og dermed også indtægterne.

2) Partnerskaber – tilkendegivelser, indtryk og gode ideer.

PEB gav rådet yderligere eksempler på partnerskaber ud over de som blev besigtiget under formiddagens ekskursion.

Han nævnte bl.a partnerskabet omkring en shelter i skoven ved Fussingø, der er udsprunget i forældregruppen ved Fussingø Naturbørnehave. Forældrene har søgt om midler til shelteren og fået den opsat i skoven. Det videre tilsyn udføres af børnehaven og forældrene mødes en gang om året for at tilse og udbedre evt. mangler og skader. Alle har adgang til shelteren der ligger på Ud i Naturen.dk :

Et andet varmt eksempel er udsprunget af en gruppe frivillige omkring badepladsen ved Fussing Sø. Dette er endnu ikke formaliseret som et egentligt partnerskab, men næste fase i processen vil være naturligt at få forankret i en partnerskabsaftale.

Rådet drøftede herefter økonomien omkring partnerskaber. OH: Det er vigtigt at projekter der omhandler natur og naturpleje ikke helt overdrages til lokale frivillige.

PEB: det er heller ikke der vi er med vore projekter

CEH: Det er ikke uden problemer at det tager den drejning, det er ikke alle projekter der egner sig til partnerskaber!

JØ: Det kan være en stor opgave at søge fonde til finansiering af projekter. Det er ikke alle i partnerskaberne, der magter disse udfordringer.

PEB: I de tilfælde, hvor der skal søges f.eks. fonde eller myndigheder om støtte eller tilladelser, tilbyder vi vores assistance som fødselshjælper. Vores erfaring er at det kan være nødvendigt med en vis opbakning og støtte af partnerskaberne, indtil de når et niveau og deltagerne bliver fortrolige med projektet. Herefter kører de videre med et minimum af indsats herfra NST.

PEB: Skal vi evt. forsøge os med at afholde en partnerskabsdag? En dag hvor vi synliggør et bredt udsnit af de partnerskaber vi allerede har gang i og hvor interesserede kan møde ildsjæle fra disse partnerskaber. Målet kunne være at få nye potentielle partnere på banen, og for at synliggøre hvordan det er vi forsøger at udvikle brugen af statens arealer. Evt. i samarbejde med Friluftsrådet.

Rådet blev sendt hjem for at tænke på dette og vende tilbage med ideer eller forslag til et sådant arrangement. Skriv gerne med det samme – eller tag det med til efterårets møde i rådet!

3) Eventuelt

FS: Hvordan gik ministerbesøget tidligere i år?

PEB: Det var godt at få ministeren ud på skovbunden, og få mulighed for at vise hende eksempler på nogle af de mange aspekter af arealadministrationen vi skal varetage i den daglige drift. Programmet for ministerbesøget er vedlagt som PDF-fil.

FS: Det nationale skovprogram?

PEB: Det forventes at ministeren vil præsentere et nyt nationalt skovprogram til efteråret. Vi må afvente og se hvilke nye udmeldinger der kommer.

MO: Den meget omtalte Naturfond – hvem skal bestemme over den?

PEB: Det kan fra pressen læses at det vil være et ligeværdigt partnerskab mellem Stat og de to store fonde ÅW Jensens Naturfond og Villum fonden. Man kan læse mere via linket:

<http://mim.dk/media/mim/67904/Fakta%20om%20Naturfond.pdf>

OH: En evt. kommende revision af Naturbeskyttelsesloven bør efter min mening også omfatte den del, der beskytter naturtyper i skoven.

CEH: Naturplaner på private bedrifter?

Med baggrund i den politiske aftale om Grøn Vækst har FødevarerErhverv åbnet en ny ansøgningsrunde, hvor der er mulighed for at søge tilskud til natur- og miljøprojekter - herunder naturplaner.

Læs mere her: <https://www.landbrugsinfo.dk/miljoe/naturplaner/sider/startside.aspx>

Ansøgning er i skrivende stund ikke muligt. Ordningen er lukket indtil videre.

Næste møde er d. 7. oktober 2014